

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/222/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718204303
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5718204303.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Martiny Mochnáčovej, v spore žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 17, 825 22 Bratislava 26, IČO: 31 383 408, zastúpeného Mgr. Miroslavom Vilímmom, advokátom, so sídlom C. X, XXX XX J. - D. C., proti žalovanému: P. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/ X, XXX XX P. P., zastúpenému JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., advokátom, so sídlom Y. XX, XXX XX C., o zaplatenie sumy 155,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 11Csp/29/2018-145 zo dňa 18.06.2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 11Csp/29/2018-145 zo dňa 18. 06. 2019 mení tak, že žalobu zamietá.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 155,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 155,00 Eur od 17.12.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že zákonný zástupca žalovaného dňa 22.01.2016 predložil žalobcovi v mene nepnoletého žalovaného návrh na uzavretie poistnej zmluvy, na ktorý žalobca reagoval vystavením poisťky č. 110/242044-02 zo dňa 29.01.2016, čím bola v zmysle čl. 3 VPP uzavretá medzi žalobcom a žalovaným poistná zmluva, a to ako dvojstranný právny úkon, ktorý tvorí návrh na uzavretie poistnej zmluvy a poisťka poisťovne. Žalobca so žalovaným (za ktorého v čase uzavretia zmluvy konal jeho zákonný zástupca) dohodli začiatok poistenia na 0:00 hod. dňa 01.02.2016. V poistnej zmluve bolo dohodnuté mesačné poistné obdobie s minimálnou splátkou poistného (bežného poistného) vo výške 90,00 Eur. Poistné za prvé poistné obdobie bolo splatné v deň začiatku poistenia, t. j. dňa 01.02.2016 a poistné za ďalšie poistné obdobia bolo splatné v prvý deň príslušného poistného obdobia. Žalovaný uhradil poisťovni (žalobcovi) poistné od začiatku poistenia, t. j. od 01.02.2016 do 30.09.2016. Následne mu už žalovaný poistné neuhradil. Žalobca ho preto vyzval na zaplatenie dlžného poistného. Žalovaný i napriek výzve dlžné poistné nezaplatil, preto poistenie dňa 16.12.2016 zaniklo. Pokiaľ ide o žalovaným namietanú skutočnosť, že zmluvu nepodpísal, a teda táto je neplatná, konajúci súd uviedol, že zmluvu za žalovaného v čase jeho nepnoletosti podpísal jeden z jeho dvoch zákonných zástupcov, a to jeho otec v súlade s ust. § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 31 ods. 1 Zákona o rodine. Uzavretie poistnej zmluvy nie je bezpochyby bežnou vecou v zmysle ust. § 28 ods. 12 Občianskeho zákonníka, ide totiž o vec podstatnú, pretože kladie nároky na finančnú stránku vyplývajúcu z uzavretia tohto právneho úkonu v podobe povinnosti platiť poistné, ktoré pri absencii finančných prostriedkov patriacich maloletému by malo byť hrazené z rodinného rozpočtu,

resp. rodičmi. V posudzovanej veci však neobstojí tvrdenie, že na uzavretie spornej poisťnej zmluvy bolo v danom prípade potrebné schválenie súdom, pretože predmetnú poisťnú zmluvu uzavrel za maloletého žalovaného jeden z jeho dvoch zákonných zástupcov, a to otec žalovaného, pričom druhý zákonný zástupca - matka žalovaného - dala s uzavretím poisťnej zmluvy konkludentný súhlas, keď uzavretie tejto zmluvy sama sprostredkovala. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemožno potom konštatovať, že pri uzatváraní poisťnej zmluvy došlo medzi zákonnými zástupcami žalovaného (jeho rodičmi) k nezhode o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, a síce, že by jeden z nich s uzavretím poisťnej zmluvy nesúhlasil. Nadväzne na uvedené okresný súd konštatoval, že zmluva bola uzavretá platne a v zmysle ust. § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka jej uzavretím vznikli práva a povinnosti priamo zastúpenému. Súd mal tiež preukázané, že sa jednalo o spotrebiteľskú zmluvu, keďže pri jej uzatváraní žalovaný vystupoval v pozícii spotrebiteľa, keď zmluvu podpísal ako fyzická osoba s uvedením dátumu narodenia a miesta bydliska. Predmetná spotrebiteľská - poisťná - zmluva obsahovala všetky predpísané náležitosti, a to najmä údaje o poisťníkovi/poistenom, výšku dohodnutého mesačného poisťného, spôsob jeho platenia, dohodnutú poisťnú dobu, dohodnutý začiatok poistenia, uvedenie jednotlivých rizikových príspevkov a výšku poisťného za jednotlivé poistenie, určenie podielových jednotiek, s ktorými je poistenie spojené. Spôsob použitia poisťného žalobcom, ako aj výpočet rizikových príspevkov bol uvedený vo VPP. Na základe poisťnej zmluvy bol žalovaný povinný platiť bežné poisťné vo výške 90,00 Eur za poisťné obdobie 1 mesiac. Žalovaný si svoje povinnosti, vyplývajúce z uzavretej poisťnej zmluvy, riadne a včas neplnil, preto ho žalobca vyzval na zaplatenie dlžného poisťného. Napriek výzve žalobcu žalovaný dlžné poisťné nezaplatil, preto v zmysle ust. § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka poistenie zaniklo. Žalobca má podľa § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka nárok na poisťné za dobu do zániku poistenia, teda za obdobie od 01.10.2016 do 16.12.2016. V prípade tohto nároku žalobcu totiž nejde o bezdôvodné obohatenie na jeho strane, tak ako to tvrdí žalovaný, ale práve naopak, súd tento nárok žalobcu považoval za právne dôvodný a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu, predstavujúcu príslušnú časť dohodnutého bežného poistenia za dobu do zániku poistenia, t. j. sumu vo výške 155,00 Eur (súčet dvoch mesačných splátok po 90,00 Eur, ktoré neboli uhradené za obdobie od 01.10.2016 do 30.11.2016 a pomerného poisťného za obdobie od 01.12.2016 do 16.12.2016, t. j. za 15 dní - 90,00 Eur/30 dní x 15, po odpočítaní preplatku vo výške 70,00 Eur). Pokiaľ ide o námietku premlčania, ktorú vzniesol žalovaný, k tomu konajúci súd uviedol, že žalobca podal žalobu na súd v rámci plynutia premlčacej trojročnej doby, pretože prvý raz si žalobca mohol nárok na dlžné poisťné uplatniť dňa 02.10.2016 (deň po splatnosti prvej nezaplatenej splátky poisťného). Keďže žalobca podal žalobu na Okresný súd Martin dňa 07.11.2018, t. j. v rámci plynutia premlčacej doby, nemohol byť ním uplatnený nárok v čase podania žaloby premlčaný. Pokiaľ ide o úroky z omeškania, postupoval okresný súd v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietne.

4. Uviedol, že v zmysle uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/11/2014 zo dňa 27.02.2014 „naviac vychádzajúc z ustanovenia § 31 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ťažko možno hovoriť o oprávnenosti otca maloletého žalovaného na zastúpení pri uzavretí predmetnej poisťnej zmluvy, pretože tu existoval rozpor v záujmoch medzi maloletým žalovaným a jeho otcom, práve z dôvodu potreby platenia poisťného. Tento rozpor je evidentný z toho, že poisťnú zmluvu uzavrel v rámci výkonu zastupovania maloletého žalovaného, uvedenú v § 31 Zákona o rodine, jeho otec, ale povinnosť platiť poisťné (aspoň formálne vychádzajúc z textu poisťnej zmluvy) by pripadala žalovanému ako maloletej osobe. Už z analýzy tejto situácie vyplýva, že aj v čase uzavretia predmetnej poisťnej zmluvy tu bol rozpor v záujmoch medzi maloletým žalovaným ako účastníkom uzatvárajúcim poisťnú zmluvu v polohe poisteného a jeho zákonným zástupcom, ktorý túto zmluvu za maloletého vlastne uzavrel“. Pri právnom posúdení veci súd prvej inštancie podľa názoru žalovaného opomenul aplikovať ustanovenie § 31 ods. 2 Zákona o rodine, ktorému zodpovedá aj ustanovenie § 30 Občianskeho zákonníka. Z týchto hmotnoprávných ustanovení vyplýva, že aj keby jeho rodičia uzavreli za neho túto zmluvu (teda za situácie, že by šlo o absolútnu a výslovnú zhodu v prejavoch ich vôle), ich zastúpenie nie je platné. Na tomto mieste sa javí ako vhodné poukázať na podmienky predmetnej poisťnej zmluvy - zákonný zástupca zaviazal žalovaného k plateniu poisťného v sume 90,00 Eur mesačne po dobu 37 poisťných rokov od 01.02.2016, t. j. na úrovni hypotekárneho úveru a v duchu napadnutého rozsudku môže teraz každé dieťa očakávať, že bez jeho vedomia bude zaúverované do konca svojho života a nebude môcť realizovať svoje plány, napr. bývanie, pretože rozsah jeho záväzkov vyčerpajú už pred dosiahnutím jeho plnoletosti rodičia. Nesprávne právne

posúdenie danej veci súdom prvej inštancie teda podľa jeho názoru spočíva v ignorovaní ustanovenia § 31 ods. 2 Zákona o rodine a ustanovenia § 30 Občianskeho zákonníka. Zároveň nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie síce správne uvádza, že v prípade uzavretia poisťnej zmluvy nejde o bežnú vec, poukazujúc pritom na ustanovenie § 28 Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie však vlastne neaplikuje. Dané ustanovenie predsa nie je o rozporoch medzi zákonnými zástupcami. Jediným kritériom toho, či je potrebné schválenie súdom alebo nie, je rozdiel medzi bežnou a nie bežnou vecou. Ak by chceli všetky zainteresované strany dosiahnuť to, čo zamýšľali, a to platne a bez rozporu s ustanovením § 31 ods. 2 Zákona o rodine mohli bez akýchkoľvek prekážok uzavrieť zmluvu v zmysle ustanovenia § 794 Občianskeho zákonníka s tým, že žalovaný by bol poistený (úmysel zákonných zástupcov) a povinnosť platiť poisťné by mal zákonný zástupca, teda ten, kto zmluvu uzatváral.

5. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.
6. Uviedol, že s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu sa nestotožnil iba v časti tvrdenia, že uzavretie poisťnej zmluvy nie je bežnou vecou. Uzatvorenie poisťnej zmluvy považoval za bežnú vec. Charakter a účel poisťnej zmluvy nedáva žiaden dôvod na to, aby poisťná zmluva nebola považovaná za bežnú vec. Hoci poisťná zmluva určitým spôsobom zasahuje do finančnej situácie maloletého dieťaťa, je potrebné si uvedomiť, že nejde o markantný zásah, ktorý by mal zásadný vplyv na jeho financie. Poisťnou zmluvou v takomto prípade síce rodičia zaviazu dieťa hradiť poisťné, avšak zároveň je tak dieťaťu poskytovaná poisťná ochrana. Žalovaný bol povinný hradiť poisťné vo výške 90,00 Eur mesačne, resp. vznikol mu dlh na poisťnom vo výške 155,00 Eur, zároveň mu však bola poskytovaná poisťná ochrana, ktorá v prípade špecifikovaných situácií predstavovala hodnotu od 12.000,00 Eur až do 73.932,00 Eur. Zásah do finančnej situácie maloletého v porovnaní s benefitom maloletého tak bol minimálny a určite ho možno považovať za bežnú vec. Vnímanie poisťnej zmluvy ako veci nie bežnej by znamenalo, že rodič ako právny zástupca maloletého by v mene dieťaťa ako zastúpeného nemohol urobiť žiaden právny úkon, keďže aj záväzok v hodnote niekoľko desiatok eur by predstavoval zásadný zásah do finančnej situácie dieťaťa. Fakticky by tak inštitút zákonného zástupcu vo veciach týkajúcich sa majetku nemal žiaden zmysel. Závery súdu a žalovaného sú preto v priamom rozpore s inštitútom zákonného zástupcu. Rovnako v praxi ani nie je reálne, aby súd bežne schvaľoval právny úkon za maloletého, ktorého predmetom by bolo uzavretie poisťnej zmluvy, a to najmä s ohľadom na dĺžku súdneho konania a zaneprázdnenosť súdov. V spoločnosti je bežné, že rodičia už pri narodení dieťaťa dieťa poistia, pričom existujú aj špeciálne poisťné produkty zamerané osobitne na dieťa. Tvrdenie, že poisťná zmluva nie je bežný úkon a vyžaduje schválenie súdu, by tak znamenalo neplatnosť tisícok poisťných zmlúv. Zároveň platí, že maloletý po dovŕšení plnoletosti a nadobudnutí spôsobilosti na právne úkony môže vypovedať poisťnú zmluvu, a to bez toho, aby to predstavovalo značný zásah do jeho finančnej situácie. V prípade, že by nadobudol dojem, že rodičia jeho majetok nespravovali správne a ich konaním mu bola spôsobená škoda, môže sa náhrady takto spôsobenej škody domáhať od svojich zákonných zástupcov. Skutočnosť, že uzavretie poisťnej zmluvy je bežný úkon a zákonný zástupca môže v mene maloletého platne uzavrieť poisťnú zmluvu, potvrdil aj Krajský súd v Trnave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 11Co/12/2018. Žalovaný v podanom odvolaní neuviedol, v čom by mal spočívať rozpor záujmov medzi zákonným zástupcom a zastúpeným, ani akým spôsobom majú údajne ignorované ustanovenia Občianskeho zákonníka a Zákona o rodine spôsobovať neplatnosť poisťnej zmluvy. Pri uzatváraní predmetnej poisťnej zmluvy nedošlo k stretnutiu záujmov medzi zástupcom a zastúpeným. V mene žalovaného ako zastúpeného konal jeho otec ako zákonný zástupca. Medzi záujmami otca a syna v tomto prípade nedošlo k žiadnemu rozporu záujmov, nie je teda dôvod na to, aby poisťná zmluva bola považovaná za neplatnú. Návrh poisťnej zmluvy bol uzatvorený a podpísaný zákonným zástupcom žalovaného v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. V zmysle § 794 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktorý sa žalovaný odvoláva, možno poisťnú zmluvu uzavrieť aj v prospech inej osoby. Ide teda o ustanovenie, ktoré dáva možnosť uzatvoriť poisťnú zmluvu tak, že osobou, ktorá má z poisťnej zmluvy benefit, je tretia osoba odlišná od poisťníka. Uvedené ustanovenie dáva možnosť, neprikazuje však zákonným zástupcom uzavrieť tento typ poisťnej zmluvy, ani neobmedzuje zákonného zástupcu uzavrieť poisťnú zmluvu v mene zastúpeného. Taktiež neexistuje iné zákonné ustanovenie, ktoré by obmedzovalo oprávnenie zákonného zástupcu konať v mene zastúpeného len takým spôsobom, ako to uviedol vo svojom odvolaní žalovaný. Zmluvná voľnosť umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné pomery tak, aby to čo najlepšie vyhovovalo ich potrebám a záujmom. Zákonný zástupca žalovaného má možnosť sám zhodnotiť, aký typ zmluvy považuje za najvhodnejší a akú zmluvu, resp. či vôbec nejakú zmluvu v mene zastúpeného uzavrie. Nie je v kompetencii právneho zástupcu žalovaného ani v kompetencii súdu prikazovať zákonnému zástupcovi, aký typ poisťnej zmluvy mal v danej situácii zvoliť. Rovnako tvrdenia o hypotekárnom úvere, ktorým zákonný zástupca zaviazal

žalovaného ako zastúpeného, sú irelevantné, netýkajú sa predmetu konania a sú len osobným názorom žalovaného a jeho právneho zástupcu. Hoci poisťná zmluva bola uzavretá na dlhšiu dobu, žalovaný v dospelosti v prípade vlastného uváženia má možnosť poisťnú zmluvu vypovedať, ak ju nepovažuje za výhodnú, a to bez finančnej ujmy. Uvedenú situáciu nemožno porovnávať s hypotekárnym úverom, kedy by zastúpený musel splatiť poskytnuté finančné prostriedky. Za žiadnych okolností nemožno robiť závery, že poisťná zmluva „zaúveruje“ žalovaného do konca jeho života a zamedzí mu jeho plány do budúcnosti.

7. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že žalobca sa dopúšťa subjektivismu, ak tvrdí, že „je potrebné si uvedomiť, že nejde o markantný zásah do finančnej situácie dieťaťa“. To je pohľad, ktorého zdroj môže ležať v tom, že žalobca má záujem o úhradu čo najvyššieho možného poisťného, nič viac, nič menej. Určite z pohľadu žalobcu nemôže byť markantným to isté, čo je takým z pohľadu človeka s minimálnou mzdou, kde 90,00 Eur mesačne je už hranicou medzi udržateľným bývaním a nemožnosťou zabezpečiť si vlastné bývanie (mladí ľudia po dovŕšení plnoletosti sú ešte študentmi, resp. nepatria medzi vyššie zarábajúce kategórie pracovníkov). K poskytovaniu poisťnej ochrany by bolo relevantné sa vyjadriť až po oboznámení sa s hospodárskymi výsledkami žalobcu - teda ako matematicky pracuje s poisťným rizikom, koľko nárokov uspokojuje dobrovoľne, koľko vedie súdnych sporov a podobne. Malo by byť korektné uznať, že žalobca nepôsobí na poisťnom trhu za účelom poskytovania poisťnej ochrany deťom, ale za účelom dosiahnutia čo najvyššieho zisku pre vlastných akcionárov. Žalovaný opakovane odkázal na ustanovenie § 30 Občianskeho zákonníka a § 31 ods. 2 Zákona o rodine, ako aj judikatúru súdov. Nesúhlasil ani s tvrdeniami žalobcu, že podnikatelia pôsobiaci na poisťnom trhu majú zmluvy súladné so zákonom, resp. že ignorovaním príslušných hmotnoprávných ustanovení „chránia“ súdy pred zvýšeným nápadom. Žalobca sa zjavne nedostatočne oboznámil s obsahom podaného odvolania, pokiaľ obviňuje žalovaného z toho, že obmedzuje zmluvnú voľnosť kohokoľvek nad rámec zákona.

8. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že jeho vyjadrenie zo dňa 08.07.2019 sa celým svojím obsahom venuje predmetu konania, rozhodnutiu okresného súdu, podanému odvolaniu a skutočnostiam, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci. Nesúhlasil s argumentáciou žalovaného, že uzavretie poisťnej zmluvy nie je bežnou vecou. Ak by akceptoval uvedené tvrdenie, znamenalo by to, že každé rozhodnutie týkajúce sa majetku zastúpenej osoby by nebolo bežnou vecou a vyžadovalo by si schválenie súdom. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie spornej otázky nemôže byť skutočnosť, či dané rozhodnutie kladie nároky na finančnú stránku, ale v akom rozsahu, resp. aký dopad má toto rozhodnutie na financie poisteného. Vplyv rozhodnutia zákonného zástupcu na majetok zastúpeného možno posudzovať individuálne v jednotlivých prípadoch alebo generálne pre všetky prípady zákonného zastúpenia. Žalobca mal za to, že kritériá rozhodovania by mali byť pre všetky prípady zákonného zastúpenia rovnaké, nemožno teda argumentovať tým, že suma 90,00 Eur mesačne je iná z pohľadu človeka s minimálnou mzdou a iná z pohľadu žalobcu. Zákonné zastúpenie nepovažoval za neobmedzené panstvo zástupcu nad zastúpeným, keďže je zřejmé, že priamo Občiansky zákonník obmedzuje konanie zákonného zástupcu v mene zastúpeného. Zastával názor, že obmedzenie právomocí zákonného zástupcu v majetkovej oblasti musí byť v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ktorý rozlišuje medzi bežnou vecou a vecou, ktorá nie je bežná. Rozhodným kritériom nemôže byť skutočnosť, či dané rozhodnutie kladie nároky na finančnú stránku, pretože v takom prípade by neexistoval rozdiel medzi bežnou a nie bežnou vecou. Vyslovil presvedčenie, že v danej veci zásah do majetkovej sféry žalovaného nie je natoľko markantný, aby sa pre uzavretie danej zmluvy vyžadovalo schválenie súdom.

9. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že v danom prípade si treba uvedomiť, že človek po dovŕšení 18. roku veku života môže byť aj študentom ešte aj v ďalších rokoch a v tomto období je nezaopatreným dieťaťom. Kvalita zákonného zastúpenia je rovnaká aj pri viacdetyňoch rodinách. Položil si otázku, čo potom s označovaním za záležitosti ako bežné, pokiaľ ide o výpočet napríklad 3 x 90,00 Eur mesačne, 4 x 90,00 Eur mesačne a podobne.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie v zmysle § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

11. Spornou otázkou, ktorou sa zaoberal odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia, bolo posúdenie, či poisťná zmluva uzavretá medzi poisťovňou a maloletým poisteným zastúpeným zákonným zástupcom, je bežnou vecou, alebo vecou, ktorá takýto charakter nemá, čo by následne viedlo k záveru o potrebe schválenia právneho úkonu súdom podľa § 28 Občianskeho zákonníka.

12. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že „uzavretie poisťnej zmluvy nie je bezpochyby bežnou vecou v zmysle ust. § 28 ods. 12 Občianskeho zákonníka, ide totiž o vec podstatnú, pretože kladie nároky na finančnú stránku vyplývajúcu z uzavretia tohto právneho úkonu v podobe povinnosti platiť poisťné, ktoré pri absencii finančných prostriedkov patriacich maloletému by malo byť hradené z rodinného rozpočtu, resp. rodičmi“. Odhliadnuc od skutočnosti, že ustanovenie § 28 ods. 12 Občianskeho zákonníka nie je súčasťou nášho právneho poriadku (§ 28 Občianskeho zákonníka nie je členený na odseky), závery súdu prvej inštancie si odporujú; v rozhodnutí sa totiž konštatuje, že uzavretie poisťnej zmluvy v mene maloletého nebolo bežnou vecou a zároveň, že obaja rodičia s uzavretím zmluvy súhlasili, z ktorého dôvodu sa na platnosť právneho úkonu nevyžadoval súhlas súdu.

13. Občiansky zákonník v ustanovení § 28 limituje konanie zákonných zástupcov, pokiaľ ide o správu ich majetku v tom zmysle, že schválenie súdu si vyžadujú dispozície zákonných zástupcov v súvislosti so správou majetku zastúpených nad rámec bežných vecí. Uvedené obmedzenie sa vzťahuje aj na rodičov ako zákonných zástupcov, ktorí spravujú majetok svojich detí. Kritériá na rozlíšenie bežných vecí a vecí presahujúcich obvyklé hospodárenie zákon neustanovuje. Interpretácia týchto pojmov je teda vecou posúdenia konkrétneho prípadu. V zásade sa bude vyžadovať schválenie súdu pri prevodoch nehnuteľností, pri prevodoch spoluvlastníckych podielov, pri dedičských dohodách, pri právnych úkonoch týkajúcich sa vecí väčšej hodnoty a pod. Za bežnú vec je možné podľa súdnej praxe považovať akékoľvek nakladanie s majetkom zastúpeného, a to až dovtedy, ak nevzniknú pochybnosti, že už takýto dispozičný úkon zákonného zástupcu nespĺňa charakteristiku predpokladanú u bežnosti. Potom je povinnosťou tohto zástupcu pre zamýšľaným nakladaním s konkrétne vymedzeným majetkom sa v zmysle § 28 obrátiť na príslušný súd, aby ten v rámci výkonu svojej kompetencie potvrdil, že ide o bežnú vec, resp. v prípade, že tak tomu nie je, navrhovaný úkon zákonného zástupcu odsúhlasil.

14. V kontexte nastolenej právnej otázky, či treba vyžadovať pre platnosť poisťnej zmluvy uzavretej v mene maloletého súhlas súdu, odvolací súd venoval svoju pozornosť spôsobu, akým nahliada judikatúra na už zmienené prípady, kedy sa v zmysle ustanovenia § 28 Občianskeho zákonníka vyžaduje pre nakladanie s majetkom maloletého schválenie súdom. Ako už bolo uvedené vyššie, prax súdov Slovenskej republiky stabilne a jednotne vyžaduje súhlas súdu pri prevodoch nehnuteľností, a to bez ohľadu na to, či ide o nadobudnutie alebo prevod takého majetku na inú osobu. Nemožno pochybovať o tom, že v prípade predaja stavby či pozemku vo vlastníctve maloletého ide o úkon, ktorý znamená stratu istého majetkového práva, spravidla presahujúceho „bežnú hodnotu“, čo následne vedie prirodzene k použitiu ustanovenia § 28 Občianskeho zákonníka. Požiadavka na aplikáciu ustanovenia § 28 Občianskeho zákonníka platí aj opačne - získanie nehnuteľnosti znamená pre maloletého aj záväzok (napríklad v podobe úhrady dane z nehnuteľnosti a podobne). Z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa je ale v zásade vždy v jeho prospech, ak má nadobudnúť majetok. Pri posudzovaní konkrétnej veci je však potrebné brať do úvahy všetky okolnosti prípadu z hľadiska práv a povinností, spojených s nadobudnutím majetku a skúmať, či povinnosti s tým spojené neprevážia práva, plynúce z jeho nadobudnutia. Obdobné kritériá sa uplatňujú aj pri ostatných spomínaných prípadoch - dedičských dohodách, či iných úkonoch „väčšej hodnoty“. Vo všetkých uvádzaných prípadoch je vecou súdu, či úkon vykonaný v mene zastúpeného schváli alebo neschváli.

15. V posudzovanom prípade došlo dňa 22.01.2016 k uzavretiu poisťnej zmluvy v mene maloletého, (ktorý mal v tom čase mal 16 rokov), pričom zmluvu podpísal jeho otec. Predmetom zmluvy bolo „investičné životné poistenie pre zdravie a dôchodok“ s tým, že poisťná doba bola stanovená na 37 rokov a dohodnuté mesačné poisťné predstavovalo 90,00 Eur. Išlo teda o vytvorenie značnej finančnej záťaže na úkor maloletého, ktorý bol v rozhodnom čase študentom bez príjmu, z ktorého dôvodu zjavne všetky náklady na jeho živobytie zabezpečovali rodičia. Zrejme aj v tomto duchu došlo k vzniku spomínaného kontraktu - poisťovňa, ako aj zákonný zástupca maloletého si boli vedomí toho, že maloleté dieťa nebude môcť uhrádzať bežné poisťné vo výške, ktoré z pohľadu odvolacieho súdu znamenalo významný zásah nielen do majetku maloletého dieťaťa, ale aj do majetku akejkoľvek priemerne zarábajúcej osoby, z ktorého dôvodu sa pravdepodobne vychádzalo z toho, že bežné poisťné

budú platiť rodičia. Pre porovnanie odvolací súd uvádza (najmä s ohľadom na postavenie zastúpeného dieťaťa bez akéhokoľvek príjmu v čase uzatvárania zmluvy) sumu životného minima, ktoré v čase vzniku poistnej zmluvy predstavovalo 90,42 Eur na nezaopatrené dieťa (§ 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime). Za daných okolností vznikol žalovanému ešte v čase jeho neplnoletosti záväzok uhrádzať mesačné poistné a uvedené malo pretrvať až do jeho dospelosti. Teda ešte predtým, než sa stal zárobkovo činným, viazala ho povinnosť uhrádzať poistné vo výške, ktorá v žiadnom prípade nemá charakter bežných mesačných úhrad. V danej súvislosti je nutné pripomenúť, že zákonný zástupca vykonáva správu majetku maloletého a zjavne sa nemôže obracať s každou záležitosťou zasahujúcou majetok zastúpeného na súd. Hranica medzi bežnou vecou a vecou, ktorá už bežná nie je musí byť vždy hodnotená v kontexte individuálnych okolností konkrétneho prípadu. Práve v aktuálne posudzovanom prípade je podľa názoru súdu druhej inštancie táto hranica zjavná. V danom prípade totiž maloletý „získal“ záväzok, ktorý znamenal pre neho povinnosť platiť mesačné úhrady poisťovni po dobu 37 rokov, teda na významnú čas jeho ďalšieho života. Vo výsledku a v dôsledku opomenutia povinností jeho rodičmi, mu tak vznikol záväzok, za ktorý aktuálne ako dospelý musí podľa názoru poisťovne niesť zodpovednosť. Pre posúdenie veci z hľadiska zásahu do majetkových práv poisteného nepovažoval odvolací súd za opodstatnené argumentovať poistnou ochranou, ktorá bola žalovanému poskytovaná. Prijatím uvedeného tvrdenia by potom stratilo význam rozhodovanie súdu o veľkom počte úkonov vykonaných v mene zastúpeného, a to aj v prípade nadobúdania nehnuteľností, keďže takýto majetok v zásade znamená aj benefit v podobe zhodnocovania financií maloletého. Tento argument ad absurdum privádza odvolací súd ku konštatovaniu, že jeho akceptovaním by fakticky došlo k popretiu ustálenej a stabilnej judikatúry vykladajúcej ustanovenie § 28 Občianskeho zákonníka.

16. Odvolací súd považoval za nutné nahliadať na vec aj v spojitosti s možnosťami ukončenia právneho vzťahu, ku ktorému v danom prípade mohlo dôjsť zo strany žalovaného až po dovŕšení plnoletosti, resp. sa tak mohlo stať úkonom poisťovne (čo bol aj tento prípad). Žalobca poukazoval na možnosť žalovaného vypovedať zmluvu, a to bez finančnej umy. Je pravdou, že poistná zmluva zanikne v dôsledku výpovede (§ 800 Občianskeho zákonníka) alebo nezaplacením poistného po výzve poisťovne (§ 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Charakter právneho úkonu vyžadujúceho alebo nevyžadujúceho postup podľa § 28 Občianskeho zákonníka však môže súd hodnotiť v zmysle podmienok existujúcich v čase jeho vzniku, a nie v zmysle eventualít vzniknutých následne. V posudzovanom prípade bol rozhodujúci rozsah záväzku, ktorý pre žalovaného ako maloletého znamenal zásah do jeho majetkových práv v podobe povinnosti platiť mesačné poistné presahujúce bežné hospodárenie. Postupom zákonného zástupcu žalovaného došlo teda k zásahu do majetkových práv zastúpeného, a nie do majetkových práv jeho rodičov, čo bolo podstatným dôvodom pre konštatovanie odvolacieho súdu o neplatnosti právneho úkonu z dôvodu jeho neschválenia súdom podľa § 28 Občianskeho zákonníka.

17. Okresný súd okrem rozporných úvah ohľadom aplikácie ustanovenia § 28 Občianskeho zákonníka poukázal aj na absenciu nesúladu medzi rodičmi žalovaného v podstatnej náležitosti - uzavretia dotknutej poistnej zmluvy (§ 35 Občianskeho zákonníka). Uvedený aspekt sporu nemal pre posúdenie veci žiaden právny význam. Ak totiž samotný okresný súd (a aj odvolací súd) uzavrel, že kreovanie poistnej zmluvy za podmienok v nej formulovaných nie je bežným úkonom a v kontexte uvedeného je potom žiaduce tento úkon schváliť súdom, potom je bezpredmetná akákoľvek úvaha konajúceho súdu o tom, či s právnym úkonom súhlasil jeden zákonný zástupca alebo obaja. Krajský súd v predchádzajúcom odseku konštatoval jeho absolútnu neplatnosť, z ktorého dôvodu nie je potrebné zaoberať sa postojom rodičov žalovaného. Ustanovenie § 35 Občianskeho zákonníka rieši totiž iný právny aspekt spravovania podstatných záležitostí maloletého - ide o prípad vzniku rozporov medzi rodičmi dieťaťa a tieto sa môžu týkať aj iných vecí ako je spravovanie majetku. Ustanovenie § 28 Občianskeho zákonníka vo všeobecnosti upravuje oprávnenie zákonného zástupcu spravovať majetok zastúpeného v bežných veciach a zároveň ukladá špecifickú povinnosť pri definovaní veci ako nie bežnej. Súd prvej inštancie pri odôvodňovaní rozhodnutia uvedené pravidlá zlúčil a opomenul tak venovať pozornosť aplikácii ustanovenia § 28 Občianskeho zákonníka, na ktorom je založené odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

18. Zároveň odvolací súd dodáva, poisťovňa má v rámci poistnej politiky možnosť uprednostniť iný poistný produkt - poistenie v prospech tretej osoby, ktorý sa na finančnom trhu bežne používa a súčasne znamená praktické riešenie v prospech dieťaťa, ktoré do budúcnosti nezaťažuje jeho majetok. Prezentovaný názor nijako nespochybňuje individuálne oprávnenie poisťovne rozhodovať o vlastnej

podnikateľskej činnosti, ale dáva len návod
problémov pri uzatváraní zmlúv v mene maloletého poisteného.

na predchádzanie/odstránenie

19. Na podporu svojho názoru odvolací súd odkazuje na niektoré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, v ktorých bol riešený obdobný právny problém - rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/480/2016 zo dňa 21.03.2018, rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 10Csp/194/2018 zo dňa 30.10.2019. Okrem uvedeného sa žiada odkázať aj na konanie vedené na Okresnom súde Prešov, kde došlo k udeleniu súhlasu v zmysle § 28 Občianskeho zákonníka opatrovníkovi na výber sumy 200,00 Eur z účtu opatrovanca.

20. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol úspešný žalovaný, preto mu patrí plná náhrada trov konania voči žalobcovi, ktorý v spore úspech nemal. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).